אישים באגרות הראי"ה

ר' שמעון גליצנשטיין, מזכיר הרב קוק

מזכירו של הרב קוק בלונדון, ואחר כך עסקן "דגל ירושלים" בירושלים · שנות חייו אינן ידועות לנו

7 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

ר' שמעון גליצנשטיין היה מזכירו של הרב קוק בלונדון, בימי מלחמת העולם הראשונה, ואחר כך עבד עמו בירושלים בענייני "דגל ירושלים" (ראו בפרשת "דגל ירושלים"). פרטים ביוגרפיים עליו לא מצאנו במקורות שבדקנו, ומה שידוע עליו כאן הוא מן האגרות.

הרב קוק על ר' שמעון גליצנשטיין

בכסלו תרע"ח (1917) כתב הרב קוק שייסע לפלימות עם הרבנית ועם "מזכירי הר"ר שמעון גליצנשטיין" (כרך ג', אגרת תתנז). בתמוז תר"פ (1920) כתב ר' שמעון מלונדון והציע שידוך (כרך ד', אגרת אמו; ראו בפרשת שידוכו של הרצי"ה).

בשנת תרפ"א (1920–1921) שב "רש"ג שלנו" לארץ ישראל (כרך ד', אגרת אעו), ועבד עם הרב קוק בירושלים "בתור עסקן בכתיבת מכתבים לעניני ההסתדרות הק'" (כרך ד', אגרת אפו). הרב קוק כותב לבנו הרצי"ה ש"כמעט כל הפעולה הנכרת קצת פה היא כתיבת המכתבים ע"י רש"ג" (כרך ד', אגרת אפט), ומוסיף שורות על "ידידינו הרש"ג" (כרך ד', אגרת אפג). באחת האגרות מספר הרב קוק על "ימים של טרדות מרובות מאד" בעניין ועידת התמיכה מאמריקה (כרך ד', אגרת אפה).

האגרות

כרך ג', אגרת תתנז: לרב ל' פלק: הרב קוק ייסע לפלימות עם הרבנית ועם מזכירו, ר' שמעון גליצנשטיין.

"ומזכירי הר"ר שמעון גליצנשטיין נ"י"

כרך ד', אגרת אמו: לבנו הרצי"ה: ר' שמעון גליצנשטיין הציע שידוך מלונדון.

"מלונדון בא מכתב מר"ש גליצנשטיין"

כרך ד', אגרת אעו: לבנו הרצי"ה: רש"ג שב לארץ ישראל.

"והנה שמענו שרש"ג שלנו שב כבר לא"י"

כרך ד', אגרת אפג: לבנו הרצי"ה: שורות נוספות על ידידם הרש"ג.

"הנני מוסיף בזה בקצרה ע"ד ידידינו הרש"ג שי'"

כרך ד', אגרת אפה: לבנו הרצי"ה: ימים של טרדות בעניין ועידת התמיכה מאמריקה (ר"ש גליצנשטיין נזכר בפתח הדברים).

"ר"ש גליצנשטיין היו ימים של טרדות מרובות מאד"

כרך ד', אגרת אפו: לבנו הרצי"ה: ר' שמעון גליצנשטיין עובד עמם בכתיבת מכתבים לענייני ההסתדרות.

"הר"ש גליצנשטיין עובד פה עמנו בתור עסקן בכתיבת מכתבים לעניני ההסתדרות הק'"

כרך ד', אגרת אפט: לבנו הרציי"ה: כמעט כל הפעולה הנראית בהסתדרות היא כתיבת המכתבים על ידי רש"ג.

"כמעט כל הפעולה הנכרת קצת פה היא כתיבת המכתבים ע"י רש"ג"

נוסח האגרות – עם ביאור

7 האגרות שבהן נזכר ר' שמעון גליצנשטיין, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ג' – אגרת תתנז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: מוצאי שבת י"ז כסלו תרע"ח - לונדון **נמען:** הרב ל' פלק, פלימות

הרב קוק יבוא ביום ד' לגדוד, עם הרבנית ומזכירו ר' שמעון גליצנשטיין, ויתאכסן במלון כדי לא להטריח.

עיקרי הדברים

- ביקור בפלימות.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], מוש"ק[2] י"ז כסלו תרע"ח[3].

לכבוד ידידי ואהובי מנעוריו חכם לב וטהר רגש הר"ר[4] ליב נ"י[5] רעווערענד פאלק [הרב לייב פאלק, לימים רבו הצבאי של הגדוד העברי; ראו (כרך ג', אגרת תתנד)] בק' פלימאטה יצ"ו[6].

שלו'[7] וברכה.

בשמחה קראתי את מכתבך היקר, ואקוה בע"ה[8] לבוא ליום ד' הבע"ל[9] למחנך. אמנם אקוה להתאכסן, ביחוד אם נצטרך ללון, באחד מבתי האכסניאות, שבטח נמצאים הם בעיר, כאשר נקוה לנסוע שלושתנו אני והרבנית תחי'[10] ומזכירי הר"ר שמעון גליצנשטיין נ"י, וחוששני שלא נטריחך יותר מדי.

בכל אופן אשמח לראות אותך ואת נוך בכל טוב ואושר בעה"י[11]. והנני בזה ידידך דור"ש[12] והצלחתך, מצפה לתשועת ד' הקרובה על עמו ונחלתו,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. מוש"ק - מוצאי שבת קודש
3. תרע"ח - השנה תרע"ח (1917/1918)
4. הר"ר - הרב רבי שם שמתחיל באות ר (כגון ראובן / רפאל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
5. נ"י - נרו יאיר
6. יצ"ו - ישמרה צורה ויחייה
7. שלו' - שלום
8. בע"ה - בעזרת השם
9. הבע"ל - הבא עלינו
10. תחי' - תחיה
11. בעה"י - בעזרת השם יתברך
12. דור"ש - דורש שלום

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אמו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: תמוז תר"פ - ירושלים **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

הרב קוק מוטרד, וגם בתשובות הלכה למעשה, שמייגעות אותו 'מפני יראת הוראה'. הם חושבים לנסוע לנפוש; ועד רחובות שכר דירה, אבל קטנה. מלונדון הציעו שידוך לבן (בתו של דייכאווסקי) ומבקשים תשובה, ואינם יודעים מה להשיב בלעדיו. האסיפה לא השביעה רצון - קשה לאגד את הכוחות.

עיקרי הדברים

- טרדות ויראת הוראה.
- נופש.
- הצעת שידוך.
- קושי באיגוד הכוחות.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה. ירושלם ת"ו[1], יום לחדש תמוז תר"פ[2]

בני יקירי שליט"א[3], עברו הימים הללו בטרדות מרובות מאד, ולא עלה בידי אפילו לקרא את מכתביך היקרים כראוי, וגם בעת הנני מוקף בהטרדות, ומוכרחני להשיב איזה תשובות נחוצות, ומהם למעשה, מה שתמיד הדברים הללו מיגעים אותי מפני יראת הוראה. ותסלח על עיכוב תשובתי גם כעת. הננו מחשבים ע"ד[4] נסיעה לאיזה מקום להנפש, הועד מרחובות [ועד המושבה רחובות] הודיע אמנם ששכרו דירה, שמה, אבל מפני דוחק הדירות, היא כנראה דחוקה, רק שני חדרים ומטבח, ובכ"ז[5] כנראה שדעת אמא תחי'[6]

היא לנסע, איך שיוסכם עדיין לא הוחלט, יתן ד' להצלחה. מלונדון בא מכתב מר"ש[7] גליצנשטיין, מציע נכבדות עם בתו של דייכאווסקי, [ראו (כרך ג', אגרת תשנו)] ומבקש להודיעו תשובה בט"ג[8], כמובן לא נדע מה להשיב מבלעדיך. הענין של האסיפה, לא השביעני עונג, בראותי עד כמה קשה לנו לאגד את הכחות, ובכ"ז ג"א[9] מקוה שיצמח איזה ענין של תועלת מכל המו"מ[10] לימים הבעל"ט[11] בע"ה[12]. כעת אין לפני המכתבים שלך, ולא אוכל לדון כלל על הערותיך. ואתה בכ"ז[13] תענגני בדבריך היקרים בין בתוכנים רעיונים כלליים הנוגעים לעבוה"ק[14] הכוללת בין בענינים של הלכה, ודי יעמידנו בקרן אורה, כי יש תקוה שאור גאולה באמת יחל לצמח רשמים גדולים. הננו רואים גם ביחש לגאולה פנימית רוחנית, אבל עלינו החובה לעבדם ולשכללם.

ודי יתן הטוב, ומבין המצרים, יאיר לנו זוהר אורים, כנפשך היקרה, ונפש אביך מצפה אשרך

אברהם יצחק ה"ק

1. ת"ו - תבנה ותכונן
2. תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
3. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן

4. ע"ד - על דבר
5. ובכ"ז - ובכל זאת
6. תחי' - תחיה
7. מר"ש - מרבי שמעון
8. בט"ג - בטלגרמה
9. ג"א - גם אני / גם אנו
10. המו"מ - המשא ומתן
11. הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
12. בע"ה - בעזרת השם
13. בכ"ז - בכל זאת
14. לעבוה"ק - לעבודת הקודש

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אעו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: א' דחנוכה תרפ"א **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

הם תמהים שהרצי"ה לא בירר את ההצעות מקאליש ומוורשה. דודו הרב (דב בער) חזר לרוגלי ומצא את העיר חרבה; הרב רפפורט שלח לשם אלפיים מרק. החתונה של בן הנציב בבית הכנסת בשבת הייתה מהודרת. על רב שמתנגד ל'יאורות': התנגדות כזאת יונקת לרוב מקטנות ורוגז, ועיקר הדברים 'עומדים למעלה מההכרה, ונסמכים למעין השירה והאמונה העליונה'. מאז נסע ר' משה פרוש עבודת הדגל 'מכונסה בחוגה'. העלייה מתעכבת, אבל 'אור הגאולה ינצח'.

עיקרי הדברים

- הצעות שידוך.
- רוגלי.
- חתונת בן הנציב.
- המתנגד ל'יאורות'.
- עבודת הדגל.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. יום א' דחנוכה תרפ"א[2]

בני מחמדי שליט"א[3] אחרי חכוי רב וצמאון גדול זכנו ד' בדבריך היקרים, שהיו לנו למשיב נפש, ברוך אתה וברוך טעמך. [על פי שמואל א כה, לג] והנה אנחנו מקוים לשמע עוד ממך בקרוב דברים ברורים, דזכרון יעקב איך הם מעשיך, ואם אין אתה סובל מחסור מצד כספים. ומתי בדעתך לשוב בע"ה[4]. והנה שמענו שרש"ג[5] שלנו שב כבר לא"י[6], ויעקב וואלפערט נסע לאפריקא, וזהו סותר את המסופר, שהם עוררוך שתבא ללונדון בשביל עבודתינו הק'[7], מסתמא כוונו שהם יעזרו בזה, ואולי ראוי שעבודתך תביא פירות בע"ה גם בלא נוכחותם, אבל לכתב לך באותו הפרק שהם מתכוננים לנסוע, אינו מובן כ"כ[8]. אנחנו תמהים קצת על אשר לא עלתה בידך להודע ע"ד[9] מו"מ[10] מקליש וע"ד[11] ווארשא, הפרטים שהוא דרש הם מסתמא כמה תהי'[12] הדרשה מצדנו בעניני כספים וכיו"ב[13], שהם דברים בלתי מעכבים, חזק ואמץ ודי יהי'[14] בעזרך. ב"ה קבלנו מכתב מראגלי. [מרגולי (רוגלי), עיירה בלטביה שבה נולד הרב קוק] שדודך הרב וב"ב כבר הם שמה. וכותב שאמנם מצא העיר חרבה, אבל הם שמחים שזכו לבא למקומם, בנימין נשאר בפאלטאווא, [בפולטבה, עיר באוקראינה] ומאמעריקא כותב לי הרב ראפפארט, ששלח לראגלי אלפים מרק.

הננו מוטרדים כעת מחתונתו של בן הנציב בביהכ"נ[15] בשבת העבר היתה תכנית יפה ומהודרת, מסתמא יהי' כתוב הכל בעתונים. ב"ה על החוה"ש[16] אשר עמנו ת"ל[17] להגיענו לימי החנוכה המאירים באור קודש, באור שמן חכמת ישראל, המתרוממת ממעל כל חכמת לב אנוש, ואשרי העם שככה לו, [תהלים קמד, טו] שאור חי עולמים הוא חלקו לעד. נקוה שרשמי הישועה שהחלו להגלות יפיעו באור גדול, ברבבות אלפי נגוהות קודש, וכבוד ד' על עמו יזרח. מתמיה אני, שעל הרב שכתבת שהוא איש נכבד

ומתנגד לידיעות שבאורות, [ומתנגד לרעיונות שבספר "אורות"] על מה הוא סומך את יסודו, התנגדותו לא בארת. אם היו באים אלי דברי הערות בישוב הדעת, אולי הי[18] כדאי לבאר באופן מבורר את יסודי הדברים, אבל חושש אני שכל יסודה של התמיהה היא בנויה על איזה בסיס של קטנות ושל רוגז הלב, היונקים ע"פ[19] רוב מאיזה עבירות הדעת במושגי הקודש, שכאשר הדברים מסתעפים צריכים הם לבאורים גדולים ורחבים מאד, וזה לפעמים, והפעמים הם ע"פ רוב, מהדברים שהעבודה קשה עלי לבאר את עומק המחשבה בשפה ברורה. ובפרט שאחר כל הבאורים, עקרן של דברים הנם עומדים למעלה מההכרה, ונסמכים למעין השירה והאמונה העליונה, אשר הם הם סוד ישרים, יראי ד' וחושבי שמו בטהרת אמת, ובצפיית ישועה.

נקוה שתשמחנו בדבריך היקרים בין בכלל בין בפרט, פה העבודה ביחש לעניני דגלנו הקדוש כמעט מכונסה כחוגה, מאז נסע הרמ"פ[20] שלפחות הי' משלח את הדברים הנדפסים ועי"ז[21] היה מביא עכ"פ[22] איזה מן תסיסה ממרחק. ועיני לשמים נשואות, שתבא בקרוב בחסדו הגדול לשלו'[23], ודי יחזקך ויאמצך לסדר איזה סדרי חכמת מעשה, בביטוי של מפעלים. קבלתי מכתב מוינה. מחתומים מפולין שדורשים לקשרם עם מר איזנברג, אמנם תשובתו היא שלילית, שבלא כסף מזומן אינם יכולים כעת להתקשר בעבודה, וממקום אחר עדיין לא נודע לי מוצא. לבי הומה מאד, על המעצורים שבעליה לאה"ק[24], אמנם נתחזק בתקוה ואומץ נפש, ר'[25] שמעון גליצנשטיין. הנציב העליון הבריטי. ר' משה פרוש. שסוף כל סוף אור הגאולה ינצח את כל המחשכים, וקרבתי צדקתי לא תרחק' עוד. איני צריך להזכירך לכתב בפרטיות משלום בריאותך, ד' יחזקך ויאמצך, ותהי'[26] בריא וערנן בעז ד' וחדות ישועתו, ונזכה לחדות בשמחה את פניך, בשובך אל הקודש ברב טוב וחסד, כעתירת אביך מצפה אשרך כה"י[27]

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
3. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4. בע"ה - בעזרת השם
5. שרש"ג - שרב שרירא גאון
6. לא"י - לארץ ישראל
7. הק' - הקטן
8. כ"כ - כל כך
9. ע"ד - על דבר
10. מו"מ - משא ומתן
11. וע"ד - ועל דבר
12. תהי' - תהיה
13. וכיו"ב - וכיוצא בזה
14. יהי' - יהיה
15. בביהכ"נ - בבית הכנסת
16. החוה"ש - החיים והשלום
17. ת"ל - תודה לא-ל
18. הי' - היה
19. ע"פ - על פי

20. הרמ"פ - הרב רבי שמות שמתחילים באותיות מ, פ (למשל: משה + פנחס) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
21. ועי"ז - ועל ידי זה
22. עכ"פ - על כל פנים
23. לשלו' - לשלום
24. לאה"ק - לארץ הקודש
25. ר' - רבי
26. ותהי' - ותהיה
27. כה"י - כנפשו היפה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אפג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: שבט תרפ"א **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

תוספת קצרה למכתב הקודם, בעניין ר' שמעון גליצנשטיין, ותקווה לרומם את 'דגל ירושלים'.

עיקרי הדברים

- תוספת בעניין גליצנשטיין.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה. שבט תרפ"א[1]

[בני יקירי שליט"א[2]] בעה"י[3] אף שכתבתי לך מכתב מפורט קצת יום ו' עש"ק[4] העבר, הנני מוסיף בזה בקצרה ע"ד[5] ידידינו הרש"ג[6] [הרב שמעון גליצנשטיין; ראו (כרך ד', אגרת אפו)] שי'[7], והננו אסירי תקוה שחפץ ד' בידינו יצלח לרומם את דגל קדשנו, דגל ירושלים עיר בית חיינו לשם ולתפארת להחיות את נשמת תחיית עם ד', על אדמת קדשו.

ברוממות הדרת קודש, והי'[8] זה שלו'[9] וברכה כנה"י[10] ונפש אביך מצפה אשרך כה"י[11]

אברהם יצחק ה"ק

---

1. תרפ"א – השנה תרפ"א (1920/1921)
2. שליט"א – שיחיה לאורך ימים טובים אמן
3. בעה"י – בעזרת השם יתברך
4. עש"ק – ערב שבת קודש
5. ע"ד – על דבר
6. הרש"ג – הרב רבי שמות שמתחילים באותיות ש, ג (למשל: שמואל + גרשון) – הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
7. שי' – שיחיה
8. והי' – והיה
9. שלו' – שלום
10. כנה"י – כנפשו היקרה
11. כה"י – כנפשו היפה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אפה

תמצית האגרת

תאריך ומקום: (כ"ו) שבט תרפ"א **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

היו ימים של טרדות מרובות בגלל סכסוכים בעניין 'ועידת התמיכה' מאמריקה, שהוכנס אליה 'ולא רוחי'. העבודה בירושלים אינה מסודרת וזקוקה לבן. הם היו שמחים אילו יצא לפועל אחד השידוכים (דייכאווסקי או הרב מקאליש). מצורפת תעודה מוועד הצירים.

עיקרי הדברים

- ועידת התמיכה.
- העבודה זקוקה לבן.
- שידוכים.
- תעודה לנסיעה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. יום כ"ו לחדש שבט תרפ"א[2]

בני יקירי שליט"א[3] ב"ה על החוה"ש[4] אשר עמנו כרגיל, יחננו השי"ת[5] לחדות בשמחה את פניך על אדמת קדשנו ובעה"ק[6] ברב עז ושלו'[7]. ר"ש[8] גליצנשטיין היו ימים של טרדות מרובות מאד, מסכסוכי דברים בענין ועידת התמיכה מאמעריקא, [מחלוקת סביב משלחת סיוע מאמריקה, שחילקה כספים ליישוב] אשר הוכנסתי בזה ולא רוחי, [שנכנסתי לעניין שלא ברצוני] אך עתה נקוה בע"ה[9] שיבא הדבר למצב מפושר. [למצב של פשרה] ממעשיך בפרטיות עדיין אין אנחנו יודעים, כמהים אנו מאד לשובך לשלו'[10] בע"ה, העבודה פה בלתי מסודרה, וסדור ושכלול דרוש הוא מאד בכמה אופנים. ענינך הפרטיים הלא מענינים אותנו הרבה, אם יש אפשרות שיגמר איזה ענין של נכבדות [שידוך (הרצי"ה נשא אשה רק שנים רבות אחר כך)] להצלחה, מהענינים הקרובים אל הלב, כמו עם דייכאווסקי, או עם הרב מקאליש, הי'[11] זה לנו כמובן לקורת רוח, ומשיב נפש, ודי יתן הטוב. הננו מליטים לך את התעודה מועה"צ[12], כפי הנראה תספיק. אם יש חסרון נמרץ ע"ד[13] כספי ההוצאה תודיע ונחפש עצה בע"ה, ואם הדבר נחוץ תודיע טלגרפית.

והנני בזה חותם בברכה ומצפה לרחמי ד' וחסדיו עלינו ועל כל עמו בית ישראל, כנפשך היקרה ונפש אביך המצפה תשועה

אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
3. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4. החוה"ש - החיים והשלום
5. השי"ת - השם יתברך
6. ובעה"ק - ובעיר הקודש
7. ושלו' - ושלום

8. ר"ש - רבי שמעון
9. בע"ה - בעזרת השם
10. לשלו' - לשלום
11. הי' - היה
12. מועה"צ - מוועד הצירים
13. ע"ד - על דבר

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אפו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ח' אדר ראשון תרפ"א **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

הם מצטערים שהרצי"ה אינו כותב לפחות כל שבוע. ר' שמעון גליצנשטיין עובד בכתיבת מכתבים להסתדרות. ההרצאה שנדפסה על ידי חברי המרכז יכולה לשמש סקירה לפרוגרמת הישיבה. צריכה להתכנס אסיפת רבנים ובעלי בתים לסידור הרבנות, אף ש'רבים משמאל, ומשמאל שבימין' מבקשים להרוס. שלא יחמיץ 'השעה המוכשרת' לשידוך.

עיקרי הדברים

- בקשה למכתבים.
- גליצנשטיין.
- פרוגרמת הישיבה.
- אסיפה לסידור הרבנות.
- שידוך.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. יום ח' לחדש אד"ר[2] תרפ"א[3]

בני מחמדי שליט"א[4] צמאים אנו כבר לדבריך, ולידיעות ברורות מכל אשר אתך. ולהתבשר בעהשי"ת[5] מהקדמת שובך בחסדי ד' לאה"ק[6] לחיים טובים ולשלו'[7]. יכונן ד' מעשי ידינו לטובה ולברכה לעבודתו ועבודת עם קדשו, לשם ולתהילה ולתפארת. מאד אנו מצטערים על מניעת מכתבך, באשר חשבנו שראוי שתודיענו לפחות בכל שבוע מאשר עמדך לטובה. הענינים פה בע"ה[8] הולכים ומסתדרים לאטם, אך הכח המעשי שלך חסר לנו מאד כמובן, הר"ש[9] גליצנשטיין [ראו (כרך ד', אגרת אמו)] עובד פה עמנו בתור עסקן בכתיבת מכתבים לעניני ההסתדרות הק'[10], השי"ת[11] יצליחנו ויעודדנו בישועתו. להר"ז[12] פינס [ראו (כרך ד', אגרת אפב)] כתבתי קצת דברים בשולי מכתב של הרש"ג[13], ואת ההרצאה שנדפסה ע"י[14] חברי המרכז, חושב אני בתור סקירה שעל פיה ראוי ליסד פרוגרמה מסודרת לישיבה שתתכונן בע"ה. צריכה להיות אסיפת הרבנים, [האספה שבה נוסדה הרבנות הראשית לארץ ישראל, אדר תרפ"א] בצירוף בע"ב ע"ד[15] יסוד סידור הרבנות, נקוה שהכל יהי'[16] כשורה אי"ה[17], אע"פ[18] שרבים משמאל, ומשמאל שבימין, קמים להרס ולבלבל, אך לד' הישועה, בשמחה של יועצי שלו'[19] המוקירים את בנין האומה, ומצפים לישועת ד' באמת על עם רטוש ונדכא, אשר בא מועד לרחם את לא רוחמה.

הנני כופל עתירתי שתתכונן בע"ה ותתקן כל הענינים הדרושים לנסיעה, ותמהר בע"ה לבא [ולעבוד] ביחד בע"ה בעבוה"ק[20]. וע"ד[21] ענייניך הפרטיים, ראה נא בני מחמדי שלא לעזוב את השעה המוכשרה, ואם יש איזה אפשרות לגמור ענין הגון של נכבדות בכי טוב יצליח ד' ויכונן מצעדיך לטובה. פרטי הדברים הלא בארתי לפניך במכתבי העבר, והנני בזה חותם בברכה ובצפיית ישועה כנפשך היקרה ונפש אביך מצפה אשרך כה"י[22], אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. אד"ר - אדר ראשון
3. תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
4. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5. בעהשי"ת - בעזרת השם יתברך
6. לאה"ק - לארץ הקודש
7. ולשלו' - ולשלום
8. בע"ה - בעזרת השם
9. הר"ש - הרב רבי שם שמתחיל באות ש (כגון שמואל / שלמה / שמעון / שמחה / שאול) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
10. הק' - הקטן
11. השי"ת - השם יתברך
12. להר"ז - ל + הר"ז: הרב רבי שם שמתחיל באות ז (כגון זאב / זלמן / זכריה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
13. הרש"ג - הרב רבי שמות שמתחילים באותיות ש, ג (למשל: שמואל + גרשון) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
14. ע"י - על ידי
15. ע"ד - על דבר
16. יהי' - יהיה
17. אי"ה - אם ירצה השם
18. אע"פ - אף על פי
19. שלו' - שלום
20. בעבוה"ק - בעבודת הקודש
21. וע"ד - ועל דבר
22. כה"י - כנפשו היפה

אגרות הראי"ה – כרך ד' – אגרת אפט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ' אדר ראשון (שני) תרפ"א **נמען:** בנו, הרב צבי יהודה

הרצי"ה כבר ישמע על מה שעבר בסידור הרבנות; ראו 'יד ה' לטובה'. ההסתדרות פועלת לאט: כמעט רק המכתבים של גליצנשטיין ועניני המרכז. בימי האסיפות היו 'מלחמות רוחניות גדולות... ביחוד עם השמאל', והרב קוק עייף וזקוק למנוחה קצרה, אבל עדיין אין השעה מניחה. אם יזדמן שידוך הגון - שלא ידחה.

עיקרי הדברים

- סידור הרבנות.
- פעילות ההסתדרות.
- מלחמות עם השמאל ועייפות.
- שידוך.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1]. יום כ"ך לחדש אד"ר[2] תרפ"א[3]

בני מחמדי שליט"א[4] מפני הטרדות שנתרבו מאד באלה הימים נתאחרו דברי אליך מחמדי. כשיבאו הדברים הללו לידך בעז"ה[5], כבר תדע את אשר עבר עלינו פה בעניני סדור הרבנות. [ייסוד הרבנות הראשית לארץ ישראל, שבראשה נבחר הרב קוק, אדר תרפ"א] ובכלל ראינו יד ד' לטובה, להאיר לנו בבנין עם ד' על אדמת קדשו ברוממות דגל הקודש, להשלים על ידו את הפגמים הנראים פה ושם במהלכה של התחיה הלאומית, ולו יתי'[6] הישועה, להאיר את כל נאות יעקב, וכל מהלכי ארץ באור גאולתו. העניינים שלנו בהסתדרות הולכים לאטם, כמעט כל הפעולה הנכרת קצת פה היא כתיבת המכתבים ע"י[7] רש"ג[8], [הרב שמעון גליצנשטיין; ראו (כרך ד', אגרת אפו)] ועניני המרכז שהם עכ"פ[9] פועלים באיזה אופן שהוא בע"ה[10]. מקוה אני שבבאך בע"ה, יתפתחו הדברים באופן יותר רצוי. וע"כ[11] הנני מיחל שיעזרנו השי"ת[12] שתשוב במוקדם היותר אפשרי לחיים טובים ולשלו'[13], ונזכה לעבוד עבודת ד' ועם קדשו בהרחבת דעה וטהרת לבב.

אמנם בכל האפשרות כשיזמן השי"ת ענין נכבדות, ישר ורצוי אל תדחה. וצור ישענו ב"ה ינחנו במעגלי יושר ברב חסדו. מאד אני משתוקק לדעת מה הנה פרטי הדברים שבפעולתיך על שדי העבודה שלנו, ואם יש אפשרות ג"כ[14] לסיוע חמרי מכל התעמולה. סוכ"ס[15] צריכים אנו לאמצעיים חמריים בשביל המגמות העליונות שלנו אפילו בראשית הצעדתם. מפני היגיעה והעמל הגדול שהי'[16] לי ביחוד בימי האסיפות, המלחמות הרוחניות הגדולות שהי' עלינו ללחום ביחוד עם השמאל, שהיו חזקות יותר מאשר שערנום, סבבו לי יגיעה רבה, הנני מוכרח להנפש קצת ולנוח מעבודה במשך איזה זמן קצר עכ"פ.

וכעת עדיין אין השעה מניחה להפסיק את העבודה, כי עוד המלאכה מרובה בעה"י[17].

ועכ״פ[18] ע״כ[19] אקצר כעת ואו״ש[20] וברכה, כהנ״י[21] ונפש אביך דור״ש[22] ואשרך כה״י[23] מצפה לחדות פניך בשמחה וטוב לבב בעיר הקודש, בכט״ס[24]

אברהם יצחק ה״ק

---

1. ב״ה - ברוך השם
2. אד״ר - אדר ראשון
3. תרפ״א - השנה תרפ״א (1920/1921)
4. שליט״א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5. בעז״ה - בעזרת השם
6. יתי׳ - יתברך
7. ע״י - על ידי
8. רש״ג - רב שרירא גאון
9. עכ״פ - על כל פנים
10. בע״ה - בעזרת השם
11. וע״כ - ועל כן
12. השי״ת - השם יתברך
13. ולשלו׳ - ולשלום
14. ג״כ - גם כן
15. סוכ״ס - סוף כל סוף
16. שהי׳ - שהיה
17. בעה״י - בעזרת השם יתברך
18. ועכ״פ - ועל כל פנים
19. ע״כ - על כן
20. ואו״ש - ואומר שלום
21. כהנ״י - כנפשו היקרה
22. דור״ש - דורש שלום
23. כה״י - כנפשו היפה
24. בכט״ס - בכל טוב סלה